

לא בשמים היא - חלק א' היכוח הגדול על התנור

כרטיס זהוי לתלמיד

דור/תקופה: דור שני של תנאי המשנה
(תקופת יבנה, לאחר חרבן בית שני).

שנים בערך: לפני כ-1,900 שנה.

מי היו רבותיו: רבי אליעזר בן הרקנוס ורבי יהושע
בן חנניה היו תלמידיו הגדולים של רבן יוחנן בן זכאי.

ארוע היסטורי: כניסת חכמי ישראל לבית המדרש
ביבנה כדי לקבוע את ההלכה לדורות הבאים.

הקדוש ברוך הוא נתן לנו את התורה הקדושה
והסמיק את חכמי הדור לקבוע את ההלכה!
כשאנו לומדים ומכריעים מתוך כבוד ודיון שקט,
אנו מקיימים את רצון ה' ששמח בנו מן השמים!

החכם העתיק

פרנס המויה וכו' העלוה

בבית המדרש ביבנה התעוררה מחלקת משנאה חריפה. רבי אליעזר
הצדיק טהר תנור חמר שנחתך לחוליות והושם חול ביניהן, אך חכמים
רצו לטמא אותו. כל אחד חפץ להעמיד את האמת של התורה.

"אם הלכה כמותי – חרוב זה יוכיח!"
רבי אליעזר, שידע כי האמת עמו, זעק את המלים הללו.
בבת אחת נענקר עץ החרוב הענק ממקומו ועף מאה
אמה (ו) (ויש אומרים ארבע מאות אמה) באוויר!

אבל חכמים הביטו בעץ המעופף, נערו את ראשם וענו בתקיפות:
"אין מביאין ראיה מן החרוב! החרוב לא קובע את ההלכה!",
ההלכה!". הויכוח נשאר בעזו.

”אם הִלָּכָה כְּמוֹתִי —
אֶמֶת הַמַּיִם הַזֶּה
מוֹלֵנוּ תוֹכִיחַ!”

רבי אליעזר לא ותר וזעק. ובנס מדהים,
החלו המים לזרם לאחור מן הקצה אל
המקור, בנגוד לחקי הטבע!

חֲכָמִים סָרְבוּ לְהִכָּנֵעַ:
"אֵין מְבִיאִין רְאִיָּה מֵאֶמֶת הַמַּיִם!
הַמַּיִם לֹא קוֹבְעִים הֶלֶכָה!"
הַמֶּתַח בְּבֵית הַמְדָּרֶשׁ עָלָה וְהִתְחַמָּם.

“אם הִלָּכָה כְּמוֹתִי – כָּתְלֵי בַּיִת הַמִּדְרָשׁ הִלָּלוּ יוֹכִיחוּ!”
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר קָרָא בְּקוֹל גָּדוֹל. מִיד הִחֲלוּ קִירוֹת הָאֶבֶן הַכְּבֵדִים לִנְטוֹת עַל צֶדֶם וְעָמְדוֹ לִפְלֵ בְּרַעַשׁ אֲיִם!

אָבֵל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה עָמַד בְּגִבּוֹרָה, פָּנָיו אֶל הַקִּירוֹת וְגָעַר בָּהֶם: "אִם תִּלְמִידֵי חֲכָמִים
מִנְצָחִים זֶה אֶת זֶה בִּהְלָכָה – אַתֶּם מָה טִיבְכֶם לְהִתְעַרֵּב?!".
הַקִּירוֹת עָצְרוּ: מִפְּנֵי כְבוֹד רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לֹא נָפְלוּ, וּמִפְּנֵי כְבוֹד רַבִּי אֱלִיעֶזֶר לֹא הִזְדַּקְפוּ, וְהֵם עוֹמְדִים מֵטִינָה!"

וְהִנֵּה הַשִּׁיא! פִּתְאוֹם יֵצֵאָה בַּת קוֹל רוֹעֶשֶׁת מִן הַשָּׁמַיִם וְקִרְאָה:
"מָה לָּכֶם אֶצֶל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר – שֶׁהִלָּכָה כְּמוֹתוֹ בְּכָל מְקוֹם!?"
הַשָּׁמַיִם עֲצָמָם קִבְּעוּ שֶׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר צוֹדֵק!

"לא בשמים היא!"

אבל רבי יהושע לא נבהל. הוא נעמד על רגליו בעז והכריז את המלים הללו.
משעה שנתנה תורה בסיני – ההכרעה נמסרה לבני האדם לפי הכלל:
"אחרי רבים להטות!" הלכה כחכמי המשנה שהם הרוב!

לְאַחַר יָמִים, פָּגַשׁ רַבִּי נָתָן אֶת אֱלֹהֵי הַנָּבִיא וְשָׁאָל: "מָה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ שְׁעָה?".
אֱלֹהֵי חַיִּיד וְעָנָה: "שִׂמַּח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, צָחַק וְאָמַר בְּאַהֲבָה: 'נִצְחוֹנִי בְּנִי, נִצְחוֹנִי בְּנִי!'"!
ה' שִׂמַּח שְׂבָנָיו עַמְּלִים בַּתוֹרָה וְשׁוֹמְרִים עַל חֻקֵּי הַהִכָּרְעָה שְׁלָה!

השאלה הכואבת

אבל מה יעשו חכמים עכשו עם רבי אליעזר שסירב לקבל את דעת הרב?
כיצד ישמרו על אחדות בית המדרש?
התשובה תחכה לכם בחלק הבא...

הַאֲחֵרִיּוֹת נְשָׁלָנוּ

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וַחֲכָמִים לָמְדוּ אוֹתָנוּ שֶׁמִּשְׁפָּט הַתּוֹרָה נִקְבָּע עַל יְדֵי דִּיּוּן וְהַכְרָעַת הָרֹב.
ה' נָתַן לָנוּ אֶת הַאֲחֵרִיּוֹת הַגְּדוֹלָה לַעֲמֹל עַל הָאֱמֶת בְּיַחַד, וּלְקַבֵּל בְּאַהֲבָה אֶת דַּעַת הָרֹב.

וְמָה אֶתָּנוּ?

לְפַעֲמִים בִּכְתָּה אוֹ בַּמְשָׁחָה, אֲנִיחֵנוּ מִתּוֹכָחִים אִידָּ לְשַׁחֵק אוֹ אֵיזָה תַּפְקִיד כָּל אֶחָד יִקְבֹּל.
 אֲנִיחֵנוּ מִתְּעַקְּשִׁים וְרוֹצִים שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה "רַק כְּמוֹ שְׂבִיד שְׁאֵנִי רוֹצֶה",
 וְשׁוֹכָחִים שְׂכִידֵי לְשֹׁמֵר עַל הַשְּׁלוֹם וְהַסֵּדֶר – עָלֵינוּ לְקַבֵּל אֶת הַחֲלָטָה הָרַב בְּשִׂמְחָה.

הַמְּשִׁימָה שְׁלָךְ

מָחָר בַּבֶּקֶר, אִם יִתְעוֹרֵר וְכוּחַ בִּפְתָּה אוֹ
בַּבַּיִת עִם הָאֲחִים – אַל תִּצְעַק וְאַל
תִּשְׁבֹּר אֶת הַכֵּלִים! הִצַּע הַצְבָּעָה וְקִבַּע
לְפִי דַעַת הָרֹב. וְגַם אִם הִהְכַּרְעָה
הִיא לֹא כִּמוֹ שְׂרָצִית – חִיָּה, וְקִבַּל אֶת
דַּעְתָּם בְּאַהֲבָה! בְּכָךְ הִקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
יְבִיט עָלֶיךָ מִלְמַעְלָה וַיֹּאמֶר בְּאַהֲבָה:
'נִצְחוֹנִי בְּנִי, נִצְחוֹנִי בְּנִי!'